

Родо – тукум пайрем

Землякна дене кугешнена.

(Фойеште марий музыка йонга : книга выставке, Новиковмытын тукумвож пушенге, фотостенд, грамота – влак, альбом, тунемше – влакын кидпаша выставке)

Залым сорастарыме, «Землякна дене кугешнена» плакат, пеледыш корзина – влак, проектор гоч видеослайд.

1 , 2 – шо ряд – родо – тукум , ужмо уна да «Ош Виче сем» ансамбль шинчеш.

(Удырамаш ансамбль мураш ямдылалтын, ончылно мелна кышыл дене 2 удыр шога.)

1 вудышо: Салам тылат, о поро мланде!
Марий калыкем деч шум салам!
Мочол яметше кумыландыш
Моктен мураш шке калыкнам!

2 вудышо: Шочмо калыкнан тыгай йула,
Ик тукум гычын весышке кусналын.
Суртыш ен толеш гын унала,
Темлат эн ончыч кинде ден шинчалым.

Меат, коча- кованан илыш йулажым шотыш налын, тендам, пагалыме родына – влак, мелна дене сийлена.

(2 удыр сцене гыч волен, уна – влакым мелна дене сийлат. «Муралтенат – муралтен» мурым ансамбль шергылтара.)

2 вудышо. Поро кас , пагалыме родо – тукумна, лишыл пошкудына, унана – влак. Неле пашаште ноялше, а таче шочмо элыште чон шокшым аралыше эн поро, эн ныжыл кова - кочана , кокай - павайна, акана – изана, шужарна – шольына-влак! Жапда тыматле, кумылда лывырге лийже пайремыш погынышо шерге унана – влак! Таче ме тендан дене, поро йула почеш, сылне деч сылне вер – шореш, землякналан лумлалтше родо- тукум пайремыш погынен улына.

1 вудышо: Ко шке кундемжым чапле пашаж дене чапландара, ко шке сылне ойпого дене шочмо калыкшым мокта, тудын дене кажне ен кугешна. Мемнан Тынбай кундемнат шуко лумло еным шочыктен да ончен куштен. Нунын кокла гыч иктыже – тале мер пашаен, экономист, философ, шуко книган авторжо - Новиков Семён Сергеевич

2 вудышо: Тачысе каснам лач Семён Сергеевичын творчествожлан полеклена да шым йыжын марте шымлыме тукумвож дене палыме лийына. А каснам «Землякна дене кугешнена» манын лумденна. Вет кугешнаш амалжат шуко!

1 вудышо: ***Пайремым почаш мутым Тынбай сельский поселенийым вуйлатыше Андреев Арсений Алексеевичлан пуэна.***

2 вудышо: Айста ружге мурена да
Айста ружге куштена.
Ружге мурен, ружге куштен,
Ваш – келшалын илена

1 вудышо: Пагалыме родына –влак, тыланда _____ куштышо ансамбль _____ куштымашым полекла

2 вудышо: «Землякна дене кугешнена»- тыге лумденна тачысе родо – тукум пайремнам. «Йыван Кырла.Калык верч тыршымаш» медаль, Яныш Ялкайн лумеш да Уфа олесе администрацийын премийышт, ятыр Чап грамота дене палемдалтын мемнан землякна, Тынбай ялын эргыже Новиков Семён Сергеевич А 2004 ийыште Российысе 14 эн сай аудитор коклаште «Лучший аудитор России» лумым сулен налын.

1 вудышо: Семён Сергеевичын йоча жапше Тынбай ялыште эртен. 1953 -1961 ийлаште Тынбай кандашиаш школышто шинчымашым поген. (слайд)
Тиде слайдыште те Семен Сергеевичым ужыда. Тудо 7 классыште тунемше йолташыже –влак коклаште. Класс вуйлатышышт Тимиргалина Мария Айгишевна. Пырля тунемме йолташыже Роза Шайбаковна Ильина тыгерак шарналта: «Семён чот тыршышан , ушан рвезе ыле, сайын тунемын, садлан корак тыгай кукшытыш шуын».

2 вудышо: Тендам , Семён Сергеевич, да пайрем калыкнам саламлаш ,Тынбай кундемыште 30 ий ончыч шочшо, Совет Эл мучко чапланыше «Эрвел шудыр» фольклор ансамблын чолга участникишт – влак погыненыт.
«Шемшыданын пеледышыже» мурым полеклат.

2 вудышо: Тынбай школ деч вара 1960 –шо ийлаште Упо олесе финанс техникумышто тунемын. Шинчымашым пайдараш шонымаш дене паша деч курылтде Совет Ушемысе финанс – экономик институтышто шинчымашым поген.Шуко ий бухгалтер, ревизор да экономистлан ыштен.1993 ий гыч Уфа олесе «Фин Вест – Аудит» фирмым вуйлата, аудитор сомылым шукта.

1 вудышо: Тудын шымлыме пашаже – влак коло ий утла турло савыктышлаште лектыт – тиде «Хозяйство и право», «Бухгалтарский учёт»,»Аудитор»,»Экономика и управление»,»Финансовая Россия» да молат Чылаже 50 утла научно – практический статья авторжо.

2 вудышо: Тендан пашадам кукшын аклен , **«Мишкан « группын солисткыже Ирина Аликаева мурым полекла.**

Мутшо_____ .Семже_____
_____ -

1 вудышо: Семён Сергеевич моштен, жапым да вийым чаманыде мер пашамат шукта.2002 ий гыч Упо олase «Мари» калык – культур ушемym вуйлата, 2004, 2008 ийлаште Мер Канашыш сайлалтын.Марий калыкнан пурымашыж да ончыкылыкшо верч чон йулен тырша, калыкнан культурыжым, йулажым арален кодышаш верч шуко книгаm савыктен. Клуб фойеште Семён Сергеевичын савыктыме книга выставкым чумырымо.Обзорым ышташ **Тынбай сельский библиотекин вуйлатышыже Николаева Линда Александровналан мутым пуэна.**

2 вудышо: Тынбай удыр, Мишкан районный библиотекин пашаенже Кубашева Елена Константиновнат таче мемнан унана. Мутым Елена Константиновналан пуэна.

1 вудышо: Шочмо мланде... Шочмо калык...
Шочмо йылме...Шочмо сем
Тендан деч посна лач катык
Тылзе, мыйын пиалем.

Марла куштымаш_____

1 вудышо: Семён Сергеевич, тендан пашадам кукшын аклен, саламлаш ятыр уна, йолташда – влак толыныт.

Мутым _1._____

2.._____

«Звенигово вел такмак» «Изенер»ансамбль йонгалтара..

3.

4._____

РДК_____

2 вудышо: Семён Сергеевич Уфа олase «Ош Виче сем» фольклор ансамблым 2000 ий гыч вуйлата Калыкнан культурыжым, йулажым арален кодымаште тиде ансамбль кугу пашам шукта. «Ош Виче сем» ансамбль – таче мемнан унана.

Мутым_____
(2 номер- «Ош Виче сем»)

1 вудышо. Чынжымак, ме, Тынбай калык, путынь марий калык тендан дене кугешнена. Шочмо калыкнан чапшым моло калык коклаште кушно кучымыланда, лым лийде шуктымо пашаланда вуйнам савена.

2 вудышо: Те шке ялдам, тунемме школдам, родо – шочшыдам, пошкудыдам огыда мондо. Зинаида Сайрановна дене 28 ий ваш келшен иледа. Айдеме лумнердам эреак кушно кучеда, марий калыклан пример улыда. 7 йыжын марте шымлыме тукумвож пушенгыдат тидымак ойла. Таче мемнан деке Семён Сергеевичын родо – тукумжо погынен. Ме куаненна, тыге ик ойыш шуын, икте – весым умылен да пагален, пайрем касышкына толмыланда.

***1 вудышо:** Семён Сергеевич Новиков* *деч посна* тиде тукум ятыр лумло еным шочыктен. Икмыняр енже дене палдарен кодымо шуэш. Ача могырч, Валентин Аполлонович Новиков – историк
Александр Валентинович Новиков – полковой священник, офицер,
Аполлон Валентинович Новиков – отставной подполковник
Николай Александрович Новиков – учитель
Павел Александрович Новиков – Мишкан районын агрономжо да молат

2 вудышо: Ава могыр тукумвожым ончалаш гын, тыштат, пашаште чапланыше ятыр енын лумжым каласаш лиеш. Тиде Айгузина Мария Петровна – пашан ветеранже, образованийын отличникше РБ, Яшпаев Евгений Васильевич – Казанский авиационный институтым отличий дене тунем пытарыше, 80 – ше ий гыч Миасс олаште ведущий конструктор Ибраев Петр Ибраевич – Ленин лумеш колхозын уста агрономжо, Убаева Роза Ивановна – Чорай участковый больницын терапевтше, Ибраев Александр ден Вячеслав Петровичмыт – кумдан палыме предприниматель, Акадеев Гаврил Акадеевич – Курмызак 5 ялыште ятыр ийышкен директор сомылым шуктышо, Саликов Вениамин ден Валентин Алексеевичмыт – пожарный да милиций пашаен – влак да шуко – шуко молат
Эн ондак мутым. Семён Сергеевичн, тыланда пуэна, тендам сценышке ужына.
(слайд почеш каласкалымаш)

1 вудышо: «Ош Виче сем» ансамбль мурым полекла

2 вудышо: Калекын 9 икшывыже лийын. (Салкай, Салек, Акыди, Алек, Акий. Сагди, Узбука, Кызбика да Алкай. Алкай ден ватыжым, изи икшывышт дене раскулачиватлен колтеныт да нуно ялыш тетла портылын огытыл. А кок удырышт тиде Семён Сергеевичын Марпа аваже да Анюта акаже ялеш кодыныт. Нуным Мария Петровна аважын шужарже ончен. **Мутым пуэна Мария Петровна**лан.

1 вудышо: Тиде тукум гыч эше ик илалше ен, кудыжо шуко каласен кертеш, тиде Ибраев Петр Ибраевич. Тудлан мутым пуэна.

2 вудышо: Илыш чылалан икте. Тудын озаже ме шке улына. Кече, арня, тылзе эрта, умырна кучыкемеш. Сандене илышнам арам эртараш огеш кул, шкенан эн лишыл ен – влак дене пырля икте – весылан полшен илаш кулеш. Вет ойгым шочшет дене пайлет – шагалрак чучеш, куанаш полшет – куанет шукемеш.

Почеламут «Улат пеш шонго але рвезе».

Якушева Галина лудеш.

1 вудышо: Ушанен кодына, тек ончыкыжат шуко ен шке тукумвожшым шымлаш туналеш. Вет пушенгын вожшо мыняр келге, тунар пенгыдын тудо шога, нимогай тале мардеж тудым огеш сумыро. Айдемынат тыгак: тукумжым мыняр келгынрак пала, тунар тудо пенгыдынрак йолумбалне шога.

2 вудышо: Чеверласыме деч ончыч тыгерак маннена: тек родо – тукум пушенгынан укшыжо шукемеш, тузлана. Тек ик кава йымалне, ик мланде умбалне, кава ден мланде коклаште сорасымаш озаланат. Таза, эсен кодса! Вес гана ужмеш чеверын!

Марла куштымаш _____